

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Анатомія людини			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент</i>			
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка				
Спеціальність	014 Середня освіта (Хімія)				
Освітня програма	Середня освіта (Хімія, Біологія та здоров'я людини)				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	денна				
Курс	II				
Семестр	III				
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120	
	Лекційні			18	
	Практичні/семінарські				
	Лабораторні			30	
	Самостійна робота			72	
Семестровий контроль	екзамен				
Викладач	<i>Аркушина Ганна Феліксівна, к.б.н., доцент</i>				
Контактна інформація	h.f.arkushyna@cuspu.edu.ua				
Кафедра	<i>Природничих наук і методик їхнього навчання</i>				
Факультет	<i>Математики, природничих наук та технологій</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом вивчення є будова органів та систем органів живого організму, їх зв'язок між собою, походження і становлення в процесі еволюції і індивідуального розвитку особини.				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є дати студентам знання про будову організму та його органів і систем органів у взаємозв'язку з їхніми функціями та розвитком в філогенезі та онтогенезі не лише для викладання цього предмета в школі, а й для практичного використання, а саме для контролю за фізичним розвитком дітей, уміння обґрунтувати правила особистої гігієни для організації раціонального харчування, тренування організму, надання першої медичної допомоги, а також дотримання здорового способу життя				
Компетентності	<p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність використовувати сучасні цифрові технології і пристрої для дослідження природничих явищ; створювати інформаційні ресурси з природничих наук.</p> <p>Здатність оперувати сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, вченнями і теоріями в галузі хімії, біології</p>				

	<p>та здоров'я людини;</p> <p>Здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички з хімії та біології для дослідження природничих процесів;</p> <p>Здатність розкривати загальну структуру природничих наук для формування наукового світогляду. Уміння характеризувати природні системи різного рівня організації на основі взаємозв'язку фундаментальних закономірностей природи та суспільства;</p> <p>Здатність розкривати сутність хімічних та біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати хімічні та біологічні задачі;</p> <p>Здатність оперувати методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації хімічних та біологічних об'єктів;</p> <p>Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації;</p> <p>Здатність до перенесення системи наукових хімічних та біологічних знань у площину навчального предмету (хімії та біології), здійснення структурування навчального матеріалу;</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної області.</p> <p><i>Знає</i> закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</p> <p><i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p><i>Знає</i> біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки.</p> <p><i>Знає</i> будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів.</p> <p><i>Знає</i> будову й функції організму людини, основи здорового способу життя.</p> <p><i>Знає</i> основні закони й положення генетики, молекулярної біології, теорії еволюції.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Розділ 1. Анатомія опорно-рухової системи</p> <p>Тема 1. Вступ в анатомію. 1.1. Мета і завдання вивчення дисципліни. 1.2. Методи досліджень. 1.3. Історія розвитку анатомії людини. 1.4. Поняття про тканини, органи, системи органів.</p> <p>Тема 2. Остеологія - вчення про кістки. Вчення про з'єднання кісток</p> <p>5.1. Будова кісткової тканини. 5.2. Хімічний склад та фізичні властивості кісток. 5.3. Кістка як орган. 5.4. Класифікація кісток. 5.5. З'єднання кісток.</p> <p>Тема 3-4. Скелет тулуба та голови. 6.1. Загальна будова скелету людини. 6.2. Скелет тулуба. 6.3. Будова хребта. 6.4. Будова та відмінності хребців різних відділів. 6.5. Грудна клітка та будова її кісток. 6.6. Будова кісток мозкового відділу черепа. 6.6. Будова кісток лицьового відділу черепа. 6.7. Череп в цілому.</p> <p>Тема 5-6. Скелет верхніх та нижніх кінцівок. 7.1. Будова кісток пояса верхньої кінцівки. 7.2. Будова кісток вільної верхньої кінцівки. 7.3. Рука як орган праці. 7.4. Будова кісток тазового пояса. 7.5. Статеві відмінності таза. 7.6. Будова кісток вільної нижньої кінцівки. 7.7. Стопа як цілісне утворення.</p> <p>Тема 7-8. Загальна міологія. 8.1. Загальні відомості. 8.2. Будова та функції посмугованої тканини. 8.4. М'яз як орган. 8.5. Класифікація м'язів. 8.6. Допоміжні елементи м'язів. 8.7.</p>

Сінергізм та антагонізм м'язів. 8.8. Сила та робота м'язів.

Розділ 2. Спланхнологія

Тема 1. Травна система. 1.1. Органи ротової порожнини. 1.2. Глотка. 1.3. Стравохід. 1.4. Шлунок. 1.5. Тонкий кишечник. 1.6. Товстий кишечник. 1.7. Очеревина. 1.8. Великі травні залози.

Тема 2. Дихальна система. 2.1. Дихальні шляхи. 2.2. Гортань як голосоутворюючий орган. 2.3. Легені. 2.3. Середостіння.

Тема 3. Сечовидільна система. 3.1. Значення органів сечовидільної системи.

3.2. Будова нирок. 3.6. Будова та функція сечоводів, сечового міхура, сечівника.

Тема 4. Чоловічі та жіночі статеві органи. 4.1. Зовнішні чоловічі статеві органи. 4.2. Внутрішні чоловічі статеві органи. 4.1. Зовнішні жіночі статеві органи. 4.2. Внутрішні жіночі статеві органи.

Розділ 3. Анатомія ендокринних залоз та серцево-судинної системи

Тема 1. Ендокринні залози (залози внутрішньої секреції).

1.1. Загальна характеристика ендокринних залоз. 1.2. Будова та функції гіпофіза, епіфіза, виличкової, надниркової, щитовидної та прищитовидних (паращитовидних) залоз. 1.3. Будова та функції залоз змішаної секреції.

Тема 2. Серцево-судинна система. 2.1. Ангіологія - вчення про судини. 2.2. Будова, топографія та функція серця. 2.3. Провідна система серця. 2.4. Кровообіг та іннервація серця.

Тема 3. Артеріальна система. 3.1. Артерії великого кола кровообігу: артерії голови та шиї; артерії стінок та органів грудної і черевної порожнини; артерії верхніх кінцівок; артерії нижніх кінцівок. 3.2. Артерії малого кола кровообігу.

Тема 4. Венозна система. 4.1. Вени великого кола кровообігу. 4.1.1. Система верхньої порожнистої вени. 4.1.2. Система нижньої порожнистої вени. 4.1.3. Система ворітної вени. 4.2. Вени великого кола кровообігу. 4.3. Закономірності розташування вен.

Розділ 4. Анатомія нервової системи та аналізаторів

Тема 1. Загальна нервова система. 1.1. Загальна характеристика нервової тканини. 1.2. Нервова тканина. 1.3. Класифікація рецепторів. 1.4. Рефлекс та рефлекторна дуга.

Тема 2. Спинний мозок. 2.1. Будова та функції спинного мозку. 2.2. Провідні шляхи спинного мозку.

Тема 3. Головний мозок. 3.1. Відділи головного мозку. 3.2. Оболонки головного мозку. 3.3. Провідні шляхи головного мозку. 3.4. Кровообіг головного мозку.

Тема 4. Периферична нервова система. 4.1. Черепно-мозкові нерви. 4.2. Спинномозкові нерви.

Тема 5. Вегетативна (автономна) нервова система. 5.1. Симпатичний відділ вегетативної нервової системи. 5.2. Парасимпатичний відділ вегетативної нервової системи.

Тема 6. Аналізатори. 6.1. Зоровий аналізатор. 6.2. Слуховий Аналізатор. 6.3. Смаковий аналізатор. 6.4. Нюховий аналізатор.

Критерії оцінювання роботи студентів

Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни "Анатомія людини", є сумою балів за виконання

	<p>практичних завдань та самостійну роботу. Перескладання прострочених завдань, тестів, робіт тощо або таких, за які студент отримав незадовільну оцінку здійснюється згідно з графіком консультацій</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання), організації самостійної роботи у формі опитування, виступів на практичних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз аналітичної інформації; індивідуальне письмове завдання (реферат); самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; використання приладів, таблиць, схем; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань. Студент, який не з'являвся на заняття з поважних причин, підтверджених документально, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.</p> <p>Вимоги викладача: обов'язкове відвідування навчальних занять; активність студента під час практичних занять; своєчасне виконання завдань самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.</p> <p>Не допускається: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт Інституту філософії НАН України ім. Г.С. Сковороди http://filosof.com.ua 2. Stanford Encyclopedia of Philosophy - http://plato.stanford.edu 3. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) - http://www.iep.utm 4. Анатомія людини https://www.youtube.com/channel/UCuRZpYdGnFs4u-rScGY69XQ 5. Аносов І.П. Хоматов В.Х. Чай С.М. АНАТОМІЯ. - http://lib.mdpu.org.ua/e-book/anatomiya/ 6. Анатомічний атлас - Анатомія людини - http://anatomia.at.ua/photo/ 7. Медична література - http://www.allmedlit.pp.ua/anatomia 8. Анатомія і фізіологія людини https://kaflit.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/25/2021/03/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%A2%D0%9E%D0%9C%D0%86%D0%AF-%D0%86-%D0%A4%D0%86%D0%97%D0%86%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF-2.pdf 9. АНАТОМ https://anatom.ua/basis/ukr/ 10. Анатомія людини українською https://www.youtube.com/playlist?list=PLNXvi7crSziFRmzk6vXY3EVPzSZgfdqAV
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проєктор, ноутбук, наукова література, презентаційні матеріали</p>